

ΑΠ' ΟΥΣΙΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μιά νύχτα, ο Φρειδερίκος ο Β' ο βασιλεύς της Πρωσίας, κατέβηκε σ' ένα παλιό μοναστήρι. Άλλα επειδή το δωμάτιο που του παραχώρησαν, γειτόνευε με την εκκλησία, ο βασιλεύς δεν μπόρεσε να κοιμηθῆ ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς τῶν καλογέρων.

Τὸ πρωὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας κάλεσε τὸν ἠγουμένο καὶ τοὺ ἔκανε σχετικὲς παρατηρήσεις, τὶς ὁποῖες ὁμοῦς ἐκείνος ἄκουσε μὲ ἀταραξία, λέγοντας πὼς δὲν μπόρουν νὰ καταγγήσουν, πρὸς χάριν τοῦ, τοὺς ιεροὺς κανόνας.

— Ἀφοῦ λοιπὸν ἀγαπᾶτε τόσο πολὺ νὰ ψέλνετε, εἶπε ὁ Φρειδερίκος εἰρωνικά, θὰ σᾶς στεῖλω κα' ἐγὼ ἕναν ψάλλτη ἀπὸ τὸ Νέισταδ.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι τὸ Νέισταδ ἦταν τότε περίφημο γιὰ τὴν ἀφροσύνη τῶν γαιδαρῶν του.

Ὁ ἠγουμένος προσποθήθηκε, ὅτι δὲν ἀντιλήφθη τὸ πείραγμα τοῦ βασιλέως καὶ ἀποκρίθηκε :

— Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, πρὸς ἀνάμνηση τῆς βασιλικῆς γενναιοσύνης σᾶς, θὰ ὀνομάσωμε τὸν καινούργιο μαζ ψάλλτη... Φρειδερίκο!...

Κόζακιο ὁ βασιλεύς.

***

Ὅταν ὁ Βολταίρος ἔβρισκε στὸν ἔξοχό του πύργο στὸ Φερνέ, δεχτὸν ταξικά τὶς ἐπισκέψεις διαφόρων φίλων του καὶ ἀνθρώπων τῶν γραμματικῶν ποὺ πήγαναν νὰ τὸν ἰδοῦν.

Κάποιος ἀπ' αὐτοὺς, ἐξαχρησμένῳ ἀπὸ τὴν ἄποδοξη ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ οὐδεθεσότης, ἀποφάσισε νὰ μείνῃ ἐκεῖ κάποιες βδομάδες. Ἀφοῦ πέρασαν ἀρκετὲς ἡμέρες καὶ δὲν ἔξεδήλωνε τὴ διάθεση νὰ φύγῃ, ὁ Βολταίρος ἀποφάσισε νὰ τοῦ τὸ ἰστιάξῃ μὲ τρόπο.

— Ἀγαπήστε μου, τοῦ εἶπε χαμογελῶντα, πρέπει νὰ παραδεχθῆτε, ὅτι δὲν μοῖζεστε καθόλου μὲ τὸν Δὸν Κιζότση...

— Δὲν σᾶς καταλαβαίνω, ἀποκρίθηκε ὁ ἕξνος ἔκπληκτος.

— Νὰ τί θέλω νὰ σᾶς πῶ, ἐξακολούθησε ὁ φιλόσοφος. Ὁ Δὸν Κιζότσης ἔβρισκε τὰ πανδοχεῖα καὶ γὰρ πύργους. Ἐνὸ ἔσπερ κέραινε τοὺς πύργους γιὰ... πανδοχεῖα!

***

Ὅταν ὁ μέγας ποιητὴς τῆς Ρωσίας Ἀλέξανδρος Ποῦσκιν βρισκότανε στὸ Ὀυδενβούργο, κάποιος πλούσιος κτηματίας τὸν παρακάλεσε νὰ γράφῃ μερικὸς στίχους στὸ λεύκωμα του.

Ὁ ποιητὴς ἀρνήθηκε νὰ ἐκληρωθῆ τὴν ἐπιθυμία τοῦ θαυμαστοῦ του, ἀλλὰ αὐτὸς τότε κατέφερε στὸ ἔξῃς τέγνασμα.

Ὁ κτηματίας εἶχε στὸ σπίτι του πολυτελές σατο λουτρό, τὸ ὁποῖο ἔθεσε στὴ διάθεση τοῦ Ποῦσκιν. Ὁ ποιητὴς δέχτηκε πρόθυμα τὴν πρόσκλησιν του καὶ πῆγε ἐκεῖ γιὰ νὰ λουστῆ.

Καθὼς ὅμως ἔβρισκε ἀπ' τὸ λουτρό, τὸ δωμάτιο ὅπου ἔβρισκε νὰ γινῆθῃ, βρήκε ἀνοικμένῳ τὸ λεύκωμα τοῦ κτηματίου μὲ μὴν ἑκαὶ πέννα. Συγχρόνως ὅμως δὲν εἶδε ποθενά τὰ ρούχα του.

Τότε ὁ ποιητὴς πῆρε τὴν πέννα χαμογελῶντας γιὰ τὸ τέγνασμα κα' ἔγραψε στὸ λεύκωμα τὰ ἔξῃς :

«Ὁ Ποῦσκιν λούστηκε στὸ λουτρό τοῦ κτηματίου τοῦ παρόντος λευκάματος!».

Κοινὸ μὲ τὴ φρασολογία τῆς ἐποχῆς, μὴν ἀτύχημα ἔλαβε χώραν, καὶ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἡ ἀλήθεια μὴ σῶζει... Αἱ ὥραια ἐνδημασία, τὰς ὁποῖας δικαίως πρὸ μικροῦ ἑθναϊσάστε, δὲν ἦσαν ἰδιαί καὶ μαζ. Τὰς ἔδανεῖσθην ἀπὸ τὰ πάλαικαια τοῦ Στρατόνος, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην οἱ ἄνδρες εἰδοποιήθησαν ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ κάμῃ ἐπιθεωρήσων ὁ Φοιτησχος καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ στολαὶ μᾶς ἀρρηθήσαν. Ἡ παράστασις λοιπὸν κατ' ἀνάγκην θ' ἀναβληθῆ.

Οἱ θεαταὶ ὅμως δὲν εἶχαν τὴν ἴδια γνώμη.

Αὐτοὶ εἶχαν πληρώσει τὸ εἰσιτήριό τους καὶ ἤθελαν μὲ κάθε τρόπο νὰ ἰδοῦν τὸ τέλος τῆς παραστάσεως.

— Ὅχι! Ὅχι! νὰ ἔξασκολληθῆ ἡ παράστασις!..., ἀνηχηθῶσαν ἀπὸ παντοῦ ἡ φωνὴς τοῦ πλήθους.

— Ἄς ἔξασκολληθῆ καὶ χωρὶς τὶς στρατιωτικὲς στολές, εἶπε ὁ Βασιλεύς.

— Αἱ στολαὶ κακῶς ἐδόθησαν, ἐπρόσθεσε ἡ Βασίλισσα.

Οἱ ἐρασιτέχνες ἀναγκάστηκαν τότε νὰ συμμορφωθῶν μὲ τὴ γενική αὐτὴ ἐπιθυμία καὶ τότε συνέβη τὸ πρὸ περιεργό : Ἡ αἰδέα ἐσπράθη καὶ ἡ Θεά Νίκη ἐφανερώθη ἐκ νέου, ἀλλὰ πῶς ; Μὲ ἀντροκό παντελόνι, μὲ μακροκουκάμισα καὶ τὶς χερσούρες (ἰδιοκτησία ἀναρρητος τοῦ Σπυλλόγου) στερεὰ προσημομένους στοῦς ὄμιους. Γιατὶ οἱ στρατιῶτες, μὲν μὲ τὶς δικῆς τοῦς στολές, εἶχαν πάρει καὶ τὸ κουστοῦμ τῆς νεόνιμης Ὑδροαίσσεως!...

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ «Ἀθῆνα» — ἡ ἐφημερίς τῆς ἐποχῆς — ἐδημοσίευσε περιγραφή τῆς πρώτης αὐτῆς θεατρικῆς παραστάσεως ποὺ ἔγινε στὰς Ἀθῆνας. «ἐπειτα ἀπὸ μακρῶν αἰῶνων δουλείας» καὶ ἔγραφε ὅτι ἡ παράστασις εἶχε «πλήρη ἐπιτυχίαν» καὶ ὅτι «οἱ θεαταὶ ἔχσαν ἀρθρα δάκρυα».

Ὁπόσο ἡ «Ἀθῆνα» δὲν μᾶς πληροφορεῖ ἀν τὰ δάκρυα τῶν θεατῶν ἦσαν ἀπὸ τὰ κλάματα ἢ ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

Ὁ Ἀπέργης στὴ «Φαῦστα» τοῦ Βερναρδάκη. Ἡ βρούσι τοῦ θεατροῦ κα' ἡ γειτόνισσος. Ἡ ἔργη τοῦ... Μ. Κωνσταντίνου. Τὰ «βασιλικὰ» κτήματα. Ἡ δυσφρέσκεια τῶν ἀγωνιστῶν. Ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου στὸ Ζαχαρίκι. Δυὸ ἀραπέπουλα ἐπὶ σκηνῆς. Ἡ Μήδεια... ἀποκληρώνει τὰ παιδιὰ της! «Φύγετε ἄθλια!...» Ὅπου ἡ ἐπιτροπὴς πνεύματος ὁρίζει τὴν κατάστασι.

Πρὸ ἐτόν, στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ παλιὸς ἠθοποιὸς Φίλιππος Ἀπεργῆς ἐπέδωκε στὴ «Φαῦστα» τοῦ μακαρίτη Βερναρδάκη τὸ ὄλο τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Στὸ θέατρο ὅμως ὅπου δύνονταν ἡ παράστασις, ὁπῆγε μὴ βρούσι ἀπὸ τὴν ὁποία ἔβρισκε νερὸ ὅλη ἡ γειτονία.

Στὴν πρὸ τραγικὴ λοιπὸν στιγμὴ τῆς παραστάσεως, ἀκούστηκε ἔξωθεν ἀπὸ τὰ παρασκῆδια μὴ γυναικὰ νὰ φωνάξῃ στὸν Ἀπέργη :

— Κύριε Φίλιππα!... Ὁ ἐλιστάρις δὲν μ' ἀφίνει νὰ πάω νερό!

Ὁ καλόκαρδος Ἀπέργης, μόλις ἄκουσε τὴ φωνή, ἔσχευόνας τὰς λαφύρανας τὸν Μεγάλου Κωνσταντίνου, κατέβηκε ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ἔθρονου του κα' ἔστρεψε στὰ παρασκῆδια τὴν ἡλιακὴν καὶ τὴν περιεφαιλιά του, φωνάζοντας στὸν ἐπιστάτη :

— Βρε παλιάρηδες, γιατί δὲν ἀφίνετε τὴν γυναικὰ νὰ πάω νερό ; Ἐννοεῖται, ὅτι κατόπιν τῆς διαγωγῆς αὐτῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τὸ ἀρκαυτήριον παρ' ὀλίγον νὰ τὰ κινή γυναικὰ—καρμὰ ἔκαινε τὸ βρούσι στὸ θέατρο...

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ὀθωμανοῦ, κάθε δημόσιον ἴδιωμα καὶ κτήμα ὀνομαζότανε «βασιλικόν». Ἐταί, στὴ 1842, ὁ τότε ἱσχυροῦς τὸν Οἰκονομικὸν ἰερέα στὸ ἱστορικὸ συμβούλιον ἔνα νομοσχέδιο, διὰ τοῦ ὁποῖου ζήτησε νὰ ὀνομασθῶν βασιλικὰς καὶ τὰ κτήματα τῶν διαλευκῶν Μονῶν.

Οἱ γέροι ὅμως ἀγωνισταὶ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ἑλπίδα, ὅτι ἀπὸ τὰ ἔθνακα αὐτὰ κτήματα θὰ ἔβρικαν καὶ αὐτοὶ ἕνα μέρος, ὅς δωρεάν, γιὰ νὰ τ' ἀφίρουν στὰ παιδιὰ τους, ὅταν θὰ πέθαιναν, ἄρχισαν νὰ παραπονιῶνται κατὰ τὸ βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

— Ἐ, καλὰ, ἔλεγαν, ἀφοῦ σὲ μᾶς δὲν δύνον οὔτε ἕνα κομμάτι γῆς ἀπὸ αὐτὴ ποὺ κερδίσουμε μὲ τὸ αἷμα μας, γιατί δὲν μᾶς ἀφίρουν τοῦλάχιστον τὴν παραγομένην μισθολογίαν ὅτι τὴν προσφέρουμε στὸ ἔθνος καὶ ὅχι στὸ βασιλεῖα ; Τὰ λόγια αὐτὰ ἔβρισαν καὶ σ' αὐτὰ τοῦ ἱσχυροῦ καὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ ἀποσπῆ ἀμέσως τὸ νομοσχέδιο τοῦ.

***

Ἐδῶ καὶ 40 χρόνια εἶχε πάει στὸ Ζαχαρίκι τῆς Αἰγύπτου ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου, ἡ ὁποία βρισκότανε τότε στὴς 56εῖς της, γιὰ νὰ δώσῃ μερικὰς παραστάσεις, κἀνοῦντας ὄρχη μὲ τὴ «Μήδειαν».

Τὴν ἐποχὴ ὅμως αὐτὴ δὲν ἴσπρηε θέατρο στὸ Ζαχαρίκι καὶ χρηομοποιήθηκε ἕνα μεγάλου... καλλιάρχο... γιὰ σκηνή!

Ἐταί ὅλα ἦσαν ἔθνος καὶ ἡ παράστασις ἐπρόκειτο ν' ἀρχίσῃ, ὅταν διηθήθησαν, ὅτι ὁ ἴσχυρος ἔβρισκε νὰ ἐπισημῆθῆ μὲ δυὸ παιδιάκια, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀπαραίτητα γιὰ τὸ ἔργον, ὅς τέκνα τῆς Μήδειας.

Ποῦ νὰ βρεθῶν ὅμως τὰ παιδιὰ ; Ἡ «Νένη» Ἑλληνικῆς οἰκογενεῖς ποὺ ἔβρισκε τότε στὸ Ζαχαρίκι, δὲν εἶχαν μικρὰ παιδιὰ. Ἡ παράστασις ἔτσι κινδύνει νὰ ματαιωθῆ. Πῆσαν λοιπὸν δυὸ ἀραπάκια, τὰ ἀσπρίσανε μὲ μογιῆς καὶ τοὺς εἶπαν νὰ κάτσουν ἀνάηται στὴ σκηνή, ὅς ποὺ νὰ τοὺς ποὺ νὰ σηκωθῶν.

Στὴν τραγικὴ ὅμως στιγμὴ τοῦ ἔργου ποὺ ἐμφανίζετα ἡ Μήδεια μὲ τὸ μαχαίρι στὸ χεῖρ, τὰ δυὸ ἀραπάκια σήκωσαν τὰ μάτια τους νὰ ἰδοῦν τί γίνετα πίσω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους, τρώμασαν, ἔβδαν τὶς φωνές, πῆδησαν κάτω ἀπὸ τὴ σκηνή καὶ ἔξασκολλησαν.

Ἡ «Μήδειαν» ὅμως — ἡ Παρασκευοπούλου δηλαδῆ — δὲν τὰ ἔχασε. Κιττάσε ἀγέροχη καὶ θυμωμένα πρὸς τὸ μέρος ἀπ' τὸ ὁποῖο ἔβρικαν τὰ ἀραπάκια καὶ φωνάξε περιφρονητικά :

— Φύγετε, ἄθλια!... Σᾶς... ἀποκληρώνω!... Σᾶς κάνω καὶ ἐγὼ ἀπάταδα!...

Ἡ ἔξυπνὰ αὐτὴ τῆς καλλιτέχνιδος ἔσπασε τὴν κατάστασι, ἡ παράστασις συνεχίστηκε καὶ τὸ Κοινὸν ἔβρισκε κατενθουσιασμένον.

